

Handlingsplan for forebygging av radikaliserering – Tiltaks- og ansvarsoversikt

Ansvar for registrering av radikaliserering

Ansvar	Observasjon og videre melding
Offentlige instanser: Skole, Helsestasjon for ungdom, Oppsøkende tjeneste for ungdom, TIBIR, Skolehelsetjeneste, Fritidsklubber, Politi. Frivillige organisasjoner/ frivilligsentralen	Lærere og helsearbeidere har et godt utgangspunkt til å se endringer og utvikling mot radikaliserering blant elevene og ungdommer. Politiet samler og deler informasjon om miljøer og ungdommer som er på vei mot radikaliserering. Andre instanser ser ungdommene i deres fritid
Foreldre, foresatte og pårørende	Foreldre og foresatte kan foreta observasjon på den private arenaen og kan melde fra om ungdommer som er i risiko for radikaliserering til myndighetene for å få hjelp.

Handlingsplan ved tilfelle av registrert radikaliserering

Aktivitet	Formål	Ansvar	Tid
Tverrfaglig koordineringsgruppe	En tverrfaglig sammensatt gruppe med skole, fritidsklubb, helsesøster/ Hjelper'n, barnevern og politi. Her kan bekymringer for kriminalitet og bekymring for radikaliserering meldes inn, drøftes og tiltak vurderes.	SLT	Når SLT-koordinator er på plass
Bekymringsamtale	"Bekymringsamtalen" er et dialogbasert verktøy som politiet primært bruker overfor unge og deres foresatte mtp å avdekke uønsket adferd. En videreutviklet utgave benyttes i arbeidet med å forebygge voldelig ekstremisme.	Politi	På plass

Aktivitet	Formål	Ansvar	Tid
Megling og forsoning	Konflikter og overgrep kan følges opp gjennom megling i skolen, konfliktråd og/eller stormøte (ungdomsstraff) i et forsøk på å oppnå forsoning mellom partene. Parter i en radikaliseringsprosess kan være foresatte/ skole eller parter i en hatkriminalitetssak.	KOG	Operativt
Exit, mentor og avradikaliseringsprogrammer	Politidirektoratet arbeider med å utvikle exit-strategier i henhold til den nasjonale handlingsplanen for radikaliserings og voldelig ekstremisme til bruk i alle kommuner.	Politi	2016
Dialog som metode	Dialog er en sentral metode for å forebygge radikaliserings. Dialog på tvers av tro og livssyn og mellom det offentlige og frivillige organisasjoner er et viktig verktøy i et forebyggende perspektiv.	Politi, avdeling Forebyggende, frivillige organisasjoner; SLT (koordinering)	Brukes etter behov
Ansvarsgruppe/individuell plan	For personer med sammensatte behov fra ulike kommunale tjenester kan en ansvarsgruppe etableres. Her kan individuell plan være et mulig verktøy.	Samhandling	Etter behov
Oppfølging	Ungdommer som har droppet ut av videregående skole eller er i ferd med dette har rettigheter hos den fylkeskommunale oppfølgingstjenesten (OT) og hos NAV.	OT; NAV; Skolen; Avdeling Forebyggende	Operativt
ICDP-program	Et veiledningsprogram for foresatte som har som mål å støtte foresatte i forelderrollen og fremme kommunikasjon og samspill. Det foregår primært på deltagerens morsmål og er ledet av en norsk og en minoritetsveileder. Hjelper'n er i kontakt med Ski NAV for å kunne tilby denne tjenesten.	NAV; Avdeling Forebyggende	Vår 2016
TIBIR	TIBIR-programmet kan tilbys til foresatte som har barn (opptil 13 år) med atferdsproblemer.	Avdeling Forebyggende	Operativt

Aktivitet	Formål	Ansvar	Tid
Tilrettelegging av oppvekstsforhold	God integrering forebygger radikaliserings. SLT-koordinator arbeider på et overordnet plan for å tilrettelegge oppvekstsforholdene i kommunen.	Avdeling Forebyggende	På plass
Oppdragelse og støtte til egne barn	Helsestasjoner kan hjelpe foresatte til å forholde seg til sine barn på en positiv og konstruktiv måte, og lære dem oppdragsmetoder og reaksjonsformer som fremmer integrering (f.eks. ICDP).	Helsestasjon for barn	Etter behov
Faglig kunnskap	I noen saker er det nødvendig å hente kunnskap til de kommunale tjenestene hos RVTS.	Avdeling Forebyggende	Etter behov
Tilbud til ungdommer med rusproblem	NAV har kompetanse på rus og tilgang til tiltak som kan benyttes for å stabilisere ungdommer i faresonen.	NAV; Politi; Hjelper'n	På plass
Støtte til familien	Når radikaliserings av en ungdom er stadfestet, er det aktuelt å melde saken til barnevernet	Barnevernet	
Familiens støtte til ungdommer	Samtaler med ungdommen og melding til relevante instanser	Foreldre, foresatte, søsken	
Støtte til familien	ICDP-kurs rettet mot språkgrupper	Avdeling Forebyggende	Startet som pilot
Motvirke barnefattigdom	Motvirke barnefattigdom gjennom kompenserende ytelser og støttetiltak	NAV, fritidsklubber, frisklivssentralen, frivillige org.	På plass

Saksgang i radikaliseringsaker

Type intervensjon	Innsats	Ansvar
Forebyggende	<p>Tverrfaglig samarbeid for å fremme integrering og motarbeide dannelse av subkulturer/ utenforskap, og identitet basert på kulturmarkører.</p> <p>Tiltakene som bør stå i fokus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • arbeidsmarkedstiltak og tiltak som motarbeider forskjellsbehandling • utdanning på grunnleggende og videregående nivå • vektlegging av verdi i egen kultur og språk • støtte deltakelse i aktiviteter i det sivile samfunnet og frivillige organisasjoner • fremme kontakt med etniske nordmenn • oppmuntre til å delta i mediaaktiviteter • forskynde arbeidstillatelse og norsk statsborgerskap • fremme sosialintegrering/ deltakelse i aktiviteter med jevnaldrende • tilby gode leve- og bovilkår • tilby og følge opp helsefremmende forhold • motarbeide eventuelle asosiale tilbøyeligheter og handlinger • støtte opp under oppbygging av et godt selvbilde • deltakelse i program til håndtering av konflikter • oppfølging i tilfelle tilbøyeligheter til vold og kultursentrert tilbaketrekking	avdeling Forebyggende, Siggerud EMA; frivillige organisasjoner og trossamfunn; SLT; Samhandling/ helse, OT, NAV, skolen

Type intervensjon	Innsats	Ansvar
Ved bekymring rundt en navngitt ungdom eller en gruppe ungdommer	<p>Håndtering av bekymring</p> <ul style="list-style-type: none"> • den ansatte som er bekymret drøfter saken med nærmeste leder eller andre kolleger • Koordineringsgruppen kontaktes (gjennom SLT-koordinatoren) og overtar det videre ansvaret for saken • behov for en samtale med ungdommen drøftes • samtalen gjennomføres etter behov • koordineringsgruppen vurderer hvorvidt saken skal anmeldes til politiet • bekymringsmelding sendes til barnevernet • det tas kontakt med foresatte for drøfting; familierådslag vurderes når det er mulig • en helhetlig samarbeidsplan som foresatte blir en del av settes opp • koordineringsgruppen oppretter en ansvarsgruppe rundt denne ungdommen og fordeler videre oppgavene • bruk av mentor til individuell oppfølging vurderes for videre veiledning og bistand til integrering • bruk av politiets bekymringsamtale etter behov	Offentlig ansatt som blir bekymret og kolleger; barnevernet; politiet; Koordineringsgruppen, SLT-koordinator
Identifisert sak	<p>Fremgangsmåte ved identifisert tilfelle av radikaliserings</p> <ul style="list-style-type: none"> • Saken meldes til koordineringsgruppen • Koordineringsgruppen melder alvorlige saker direkte til politi og/eller PST • Samarbeid med politiet opprettholdes • Politiet overtar ansvaret og ber om opprettelse av en oppfølgingsgruppe når det er hensiktsmessig for videre fordeling av oppgavene • Straffeløp etter behov <p>Før reise til eller ved retur fra konfliktområder</p> <ul style="list-style-type: none"> • Politiet innkaller til bekymring-, avklarings- eller oppfølgingsamtale	Politi, PST; koordineringsgruppe-SLT; eventuelt RVTS; KOG

Type intervensjon	Innsats	Ansvar
Tiltak rettet mot pårørende og foresatte	Familien/ foresatte assosieres til iverksettelse av tiltak fra første stund. <ul style="list-style-type: none"> • Informasjon til familien om situasjonen og mulige følger for vedkommende • Drøfting om hvordan foresatte kan hjelpe ungdommen, og hvilken form for støtte de trenger i situasjonen • Behov for å bruke familierådslag drøftes med foresatte	Koordineringsgruppe- SLT fordeler oppgavene; politiet; barnevernet; foresatte og familien

Opplæringsplan for kommuneansatte

Opplæringen blir konsentrert om deltakerne i den tverrfaglige koordineringsgruppen:

Formål	Målgruppe	Ansvar	Kunnskapsformidler
Utruste deltakerne til koorderingsgruppen med nødvendig kunnskap til støtte av kommunale instanser i møte med tilfeller av radikalisering	SLT-konsulent, lærer fra skole, fritidsklubsmedarbeider, helsesøster eller Hjelper'n-ansatt, ansatt fra barnevernet og politiet	SLT-koordinator	RTVS, politiet og/ eller kunnskapsformidler med spesialkompetanse på feltet